

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jana Passera a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské náměstí 1, Praha 1, proti nečinnosti správního orgánu, o námitce podjatosti soudců vznesené žalobkyní,

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Ivanka Havlíková, Mgr. Martin Kříž, Mgr. Jan Kašpar a JUDr. Naděžda Řeháková **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené Městským soudem v Praze pod sp. zn. 9 Ca 25/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 18. 1. 2008 podala žalobkyně u Městského soudu v Praze žalobu proti nečinnosti správního orgánu. Městský soud 21. 4. 2008 žalobkyni sdělil, že ve věci vedené pod sp. zn. 9 Ca 25/2008 bude rozhodovat senát 9 Ca s tím, že v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. je žalobkyně oprávněna namítat podjatost soudce. Přijetí tohoto oznámení potvrdila žalobkyně 23. 4. 2008.

Pro rozhodování Nejvyššího správního soudu jsou dále významné následující skutečnosti:

Žalobkyně 18. 1. 2010 podala u Nejvyššího správního soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) návrh na určení procesní lhůty dle § 174a s. ř. s. ve věci vedené u městského soudu pod sp. zn. 9 Ca 25/2008. Nejvyšší správní soud následně rozsudkem ze dne 2. 2. 2010, čj. Aprk 5/2010 - 72, rozhodl, že je městský soud povinen v této věci nařídit ústní jednání tak, aby se uskutečnilo nejpozději ve lhůtě do 26. 2. 2010. Městský soud proto svolal jednání na 24. 2. 2010 na 14 hodin, o čemž žalobkyni informoval dne 12. 2. 2010. Přípisem ze dne 22. 2. 2010 (zaslaným do datové schránky 23. 2. 2010) podruhé žádal městský soud žalobkyni, aby sdělila obratem (do 1 dne), zda vznáší námitku podjatosti soudců senátu 9 Ca. Žalobkyně se nedostavila na jednání ze dne 24. 2. 2010, soud proto bez její přítomnosti rozhodl, že se žaloba zamítá. Jednání bylo skončeno ve 14:40 hodin. Žalobkyně však 24. 2. 2010 v 19:38 sdělila městskému soudu emailem s ověřeným podpisem, že je přesvědčena o negativním poměru soudců senátu 9 Ca k její osobě. Uvedla, že „z postupu senátu 7 Ca usoudila v obdobné věci (vznesení námítky jakožto fyzickou osobou, kdy námitku senát 7 Ca vzítáhl i na řízení, v nichž jednala jménem právnických osob) měla za to, že dotčený senát 9 Ca uvedenou námitku rovněž vzítáhl na všechna řízení, jichž je účastníkem nebo osobou jednající za účastníka, a proto uvedenou námitku explicitně neopakovala“.

Dne 5. 5. 2010 zaslala žalobkyně městskému soudu podání, označené jako: 1. kasační stížnost pro rozsudku sp. zn. 9 Ca 25/2008 - 93 ze dne 24. 2. 2010, 2. žádost o osvobození od SOP a ustanovení zástupce z řad advokátů a 3. námitka podjatosti senátu 9 Ca-návrh na vyloučení z rozhodování o žádostech dle bodu 2.

Městský soud v Praze proto předložil Nejvyššímu správnímu soudu soudní spis s tím, aby rozhodl o námitce podjatosti ze dne 24. 2. 2010 a ze dne 5. 5. 2010. Soudci senátu 9 Ca městského soudu JUDr. Ivanka Havlíková, Mgr. Martin Kříž, Mgr. Jan Kašpar a JUDr. Naděžda Řeháková shodně k námitce podjatosti uvedli, že nemají vztah k účastníkům řízení, jejich zástupcům ani k projednávané věci a nejsou jim známy skutečnosti, které by zadávaly důvod k pochybnostem o jejich nepodjatosti.

Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro vyloučení jmenovaných soudců.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce přitom nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům - kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů - mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský. V projednávané věci však žádný z těchto důvodů nebyl zjištěn. Jmenovaní soudci se rovněž nepodíleli na projednávání nebo rozhodování věci u žalovaného správního orgánu ani v předchozím soudním řízení.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou podjatosti ze dne 24. 2. 2010. Ze soudních spisů vyplývá, že městský soud již v dubnu 2008 oznámil žalobkyni, že ve věci bude rozhodovat senát 9 Ca, a vyzval ji k tomu, aby případně uplatnila námitku podjatosti. Žalobkyně však nijak nereagovala. Městský soud ji 22. 2. 2010 nad rámec vyzval znovu, a to dva dny před nařízeným soudním jednáním, s poučením, že případnou námitku podjatosti má žalobkyně soudu zaslat obratem. Žalobkyně tak neučinila a současně se nedostavila na jednání, kde mohla námitku podjatosti uplatnit, a zaslala ji večer po jednání.

Nejvyšší správní soud a priori nevylučuje podání námítky podjatosti proti soudcům krajského či městského soudu po vydání rozhodnutí. Jak již vyslovil v usnesení ze dne 18. 5. 2006, čj. Nao 32/2005 - 34, „i ve fázi po vydání rozhodnutí o věci samé (tj. v daném případě po vydání rozhodnutí o odmítnutí žaloby žalobkyně) je v případě, že proti rozhodnutí byla podána kasační stížnost a že tato stížnost je přípustná, nezbytné (a tedy i přípustné) rozhodnout o námitce podjatosti soudců krajského soudu, kteří napadené rozhodnutí vydali, byla-li žalobkyní taková námitka vznesena. Je tomu tak proto, že ve fázi mezi podáním kasační stížnosti a předložením věci Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o ní činí krajský soud podle § 108 s. ř. s. řadu přípravných úkonů směřujících k tomu, aby o kasační stížnosti mohlo být řádně rozhodnuto; v rámci toho je často potřeba vydávat i rozhodnutí procesní povahy (vyzvat k odstranění vad kasační stížnosti, rozhodnout o žádosti o osvobození od soudních poplatků či o ustanovení advokáta apod.), která

se závažným způsobem dotýkají právního postavení účastníků a u nichž je třeba - stejně jako při rozhodování o věci samé, aby byla vydána nepodjatými soudci“.

Žalobkyně však v námitce podjatosti ze dne 24. 2. 2010 pouze obecně uvedla, že je přesvědčena o negativním poměru soudců k její osobě a odkázala na námitku v jiné věci, kterou sice také projednával senát 9 Ca městského soudu, ve které však – jak vyplývá z námítky - žalobkyně nevystupovala jako fyzická osoba, ale jednala jménem osoby právnické.

V nyní řešené námitce podjatosti neuvedla žalobkyně žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by se dalo usuzovat na podjatost soudců senátu 9 Ca. Pokud se tedy nejednalo o nové skutečnosti, měla povinnost námitku podjatosti podat již po prvním oznámení z 21. 4. 2008. Další námítky by mohla podat pouze v případě, že nastaly skutečnosti, ze kterých by nově vyplývala podjatost soudců, a to do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděla. Jinak se v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. k později uplatněným námitkám nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud dále poznamenává, že pokud chtěla žalobkyně účinně chránit svá práva, měla se dostavit na jednání soudu a podjatost namítat. Městský soud se řídil rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o návrhu žalobkyně na určení procesní lhůty dle § 174a s. ř. s. a nařídil jednání. S dostatečným předstihem žalobkyni oznámil, kdy bude jednání probíhat, a žalobkyně nepopírá, že jí byla výzva k vyjádření případné podjatosti doručena 23. 2. 2010. Z výzvy bylo patrné, že je nutné odpovědět neprodleně, aby městský soud mohl žalobu projednat. Důvod podjatosti se také žalobkyně nemohla dozvědět při jednání soudu, protože se jej nezúčastnila. Měla proto podat námitku podjatosti do zahájení jednání, nebo se měla jednání zúčastnit a učinit tak při jednání, nebo měla v námitce uplatněné až po jednání uvést konkrétní nové skutečnosti a zdůvodnit, kdy se o nich dozvěděla.

Nejvyšší správní soud proto u námítky podjatosti ze dne 24. 2. 2010 uzavřel, že námitka byla podána opožděně, proto k ní v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. nepřihlížel.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou podjatosti ze dne 5. 5. 2010. Žalobkyně pouze žádá, aby byli soudci senátu 9 Ca vyloučeni z rozhodování o žádosti o osvobození od SOP a ustanovení zástupce z advokátů. Žalobkyně neuvádí žádnou konkrétní skutečnost, ze které by vyplývala podjatost soudců, a ti ve svých vyjádřeních popřeli, že by byl důvod považovat je za podjaté. Žalobkyně dále nijak neupřesnila, zda se jedná o nové důvody pro podjatost, o kterých se dozvěděla. V nyní posuzované věci není zřejmé a z obsahu spisů nikterak nevyplývá, že by jmenovaní soudci městského soudu měli vztah účastníkům řízení či k projednávané věci. Skutečnost, že probíhá u městského soudu více řízení, v nichž je žalobkyně účastníkem, nezakládá podjatost rozhodujícího senátu.

Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že soudci senátu 9 Ca JUDr. Ivanka Havlíková, Mgr. Martin Kříž, Mgr. Jan Kašpar a JUDr. Naděžda Řeháková nejsou vyloučeni z projednání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 25/2008.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. srpna 2010

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu